

TÓTH ZSUZSANNA

MORZSÁK – AZ ILLYÉS GYULA ORSZÁGOS VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ VERSENYRŐL

Legszívesebben azt írnám; ott volt a SZÉL, hideg, mégis szívem-melengető, amelyre rá lehet fogni a kicsorduló könyvet... Vagy azt, faragott játszótér négylovas hintója a fényesre sikált vasárnapi reggelben – Kiskece lányom, fehérbe vagyon... – ahogy nyikorog a szélben...

Vagy azt, megint csak a szél – ahogyan a csomagtartó-ból szélkilopta oklevelek után kapkodunk, vagy ahogy egy ozorai háziasszony törölgeti szeme sarkát a szélben, miközben lassan elindul az autó, és kifordulunk a kicsi utcából...

Sok, rég nem tapasztalt emberi gesztus élményét hoztuk haza magunkkal – úgy gondolom, mindahányan – akik ott voltunk Ozorán, 2002. november 9-10-én.

Ám nem tisztzem, hogy érzelmes húrokon játszom, így visszakanyarodom a tényekhez.

A Magyar Versmondók Egyesülete kezdeményezésére, a Magyar Írószövetség pártoló egyetértésével és a Magyar Művelődési Intézet operatív részvételével – a három szervezet közösen hirdette meg ez év februárjában a költő születésének 100. évfordulója előtt tisztelgő vers- és prózamon-dó versenyt, amelynek védnökségét Illyés Mária, a költő leánya, és a Tolna Megyei Illyés Gyula Emlékbizottság vállalta.

Szándékaink szerint Illyés Gyula költészetének népszerűsítésén túl, a társadalomért felelős, gondolkodó embert szeretettük volna reflektorfénybe állítani. A kezdeményezés mellé – mint már oly sokszor – jónéhány megyei kolléga, a közművelődési intézmények álltak segítőként, támogatóként, lebonyolítóként. Nélkülük ez a rendezvény soha nem valósulhatott volna meg.

Több megyei elődöntő után – amelyek közül külön ki kell emelni Zsédényi Mária (Budapest), Dohorné Kostyál Zsuzsa (Szeged), Bukor Irén (Szolnok) és Tóth Enikő (Nyíregyháza) remek szervezésű találkozóit – összesen hat regionális döntő szervezésére került sor. Köszönetképpen azon kollégák névsora, akik ezek szervezésében vállaltak orszá-lánrészt (a regionális döntők időrendjében): Bóka Mária (Székesfehérvár), dr. Dékány Sándorné (Győr), dr. Szűcs Lászlóné (Miskolc), Kiss Mariann (Budapest), Csizmazia Sándorné és Hajós Zsuzsa (Szekszárd, Dombóvár – ők együtt dolgoztak a sikerért) – valamint a kecskeméti regionális döntőnek helyet adó Ifjúsági Otthon igazgatója, Józsa Kata.

A színvonalról és a jelentkezők számáról minden me-gye és minden régió esetében mást és mást mondhatnánk. Bizonyos, hogy minden jószándék és igyekezet dacára Illyés Gyula költészete nem tartozik a slágerversek vilá-gába – ám úgy gondoljuk, éppen ezért megszólaltatói valódi találkozásokról, nem pedig ad hoc verstanulások-ról tettek tanúbizonyságot. Aki Illyést mond, annak ma

mondanivalója van, ez derült ki fiatalok és idősebbek – szép számmal voltak tiszteletre méltó korú versmondók a versenyzők között – versmondásából egyaránt. Sajnála-tosnak ítéljük, hogy némely megyéből egyáltalán nem volt jelentkező – örvendetes viszont, hogy felhívásunk eljutott a határon túli területekre és kifejezetten jó szín-vonalú versenyzők érkeztek a Felvidékről éppúgy, mint a Vajdaságból.

A döntő helyszínéül Ozorát választottuk, az addigra megújulni látszó Várkastélyt. Előzetes látogatásaink, egyeztetéseink alkalmával öröm volt látni, ahogyan for-málódik, alakul a felújítás során a nemes szépségű kastély, amely már tavasszal is otthont adott az Illyés Gyula Em-lékkiállításnak. A kiállítás gazdag anyagát Endreffyné Takács Mária múzeológus – aki egyben a simontornyai Vármúzeum igazgatónője és az ozorai kastély vezetője is, s akitől igen sok segítséget kaptunk – és dr. Vasy Géza irodalomtörténész válogatták. Gazdag kiállítás ez, a do-kumentumokon túl intim tévé-térrel, ahol a videofelvé-telekkel Illyés, az ember is közel kerülhet a látogatókhoz.

Szerencsétlenségünkre a fűtés nem készült el, így a tervezett várbeli helyszín helyett az ozorai Művelődési Házban – kellemes, rendezett körülmények között, és szép számú közönség részvételével került sor a döntőre, 2002. november 9-én. Az ozorai polgármester asszony, Scrancz Istvánné az első perctől remek partner volt, s a döntő napján ő és csapata egészen kiváló házigazdának minő-sült.

A helybeliek kedvessége, figyelmessége, a döntőbe ju-tott 19 versenyző magas színvonalú versmondása igazi ünneppé tette a délutánt. Ezt koszorúzta meg a másnap, november 10-én Rácegresen, a költő szülőföldjén tett lá-togatásunk. Útközben bekukkantottunk a simontornyai Vármúzeumba, s csak az idő sürgetése végett távoztunk onnan viszonylag rövid idő után.

Rácegresen kivételesen meleg fogadtatásban volt ré-szünk a pálfai önkormányzat részéről – a polgármester és csapatából néhányan előző napon végignézték a versenyt! Itt megtekintettük a költő első iskoláját, és a szülőház he-lyén álló emlékoszlopnál koszorút helyeztünk el.

Meghatóan őszintévé tette tisztelgésünket a költő óri-ás előtt, ahogyan a verseny harmadik helyezetteje, Udud István tolmácsolta ott Illyés *Nem volt elég* című költemé-nyét, ahogyan az első és második helyezett, Nagy Tímea és Papp Emese közösen elhelyezték emlékkoszorúnkat, és nem utolsósorban azok a sallangmentes és mégis feleme-lő szavak, amelyeket Kiss László, a Magyar Versmondók Egyesülete alelnöke fogalmazott meg – ott a pusztán, a hajunkba kapó, szabadon nyargalászó szélben.

Jegyzőkönyv az Illyés Gyula Országos Vers- és Prózamondó Verseny döntőjéről

Ozora, 2002. november 9.

A döntőn 19 versenyző vett részt.

A zsűri elnöke: Domokos Mátyás irodalomtörténész

A zsűri tagjai: Jancsó Adrienn Kossuth-díjas előadóművész
Tóth Zsóka Radnóti-díjas előadóművész
Dr. Horváth Béla főigazgató (JPTE Illyés Gyula Főiskolai kara, Szekszárd)
Popper Ferenc, a Magyar Versmondók Egyesületének elnöke

A versenyzőktől két vers hangzott el a délután folyamán, ezután került sor az ünnepélyes eredményhirdetésre, amelynek jutalmait ezúton rögzítjük.

Valamennyi versenyző megkapta a Nap Kiadó három kötetét (*Nem menekülhetsz*, szerk.: Domokos Mátyás, *Hűtlen jövő*, szerk.: Csoóri Sándor, *A törzs szavai*, szerk.: Domokos Mátyás és Szathmári István), valamint az Ölveczky Gábor grafikusművész-kalligráfus által készített emléklapokat.

A könyveket Sebestyén Ilona, a Nap Kiadó igazgatója, az okleveleket Domokos Mátyás, a zsűri elnöke adta át.

8 versenyző kapta meg az Észak-Keletmagyarországi Regionális Versmondó Egyesület kiadásában, Buda Ferenc szerkesztésében megjelent *Szavak sziluettje* c. kötetet, amelyet dr. Lutter Imre előadóművész, a Magyar Versmondók Egyesületének alelnöke adott át, név szerint a következőknek: **Stolmár Nándorné (Székesfehérvár)**, **Deák Norbert (Szekszárd)**, **Breier Mónika (Pilisvörösvár)**, **Tüzes Imre (Kisvárd)**, **Bors Anikó (Fertőd)**, **Deák Vera (Szekszárd)**, **Lamm Anita (Györköny)**, **Herbály Jánosné (Bugac)**.

Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának díját, Móser Zoltán fotóalbumát, Kocsi Imre Antal polgármester megbízásából Pócs Margit polgármesteri titkár adta át a következőknek: **Deák Norbert (Szekszárd)**, **Breier Mónika (Pilisvörösvár)**, **Tüzes Imre (Kisvárd)**, **Bors Anikó (Fertőd)**, **Deák Vera (Szekszárd)**, **Lamm Anita (Györköny)**, **Herbály Jánosné (Bugac)**, **Stolmár Nándor-né (Székesfehérvár)**, **Szalay Álmos (Dunaújváros)**, **Csémi Andrea (Nagymegyér, Szlovákia)**.

A Magyar Művelődési Intézet különdíját, 1-1 művészeti albumot **Szalay Álmos (Dunaújváros)** és **Csémi Andrea (Nagymegyér, Szlovákia)** vehette át Tóth Zsóka művészeti igazgatóhelyettől.

A Magyar Versmondásért Alapítvány által felajánlott könyvcsomagot Virág László ügyvezető titkár adta **Stolmár Nándornénak (Székesfehérvár)**.

A Magyar Versmondásért Alapítvány által felajánlott táborigyűjtés lehetőségét, az V. Vörösmarty Mihály

vers- és prózamondó táborban **Antal Nikolett (Szatmárcseke)** nyerte el.

A meghívót Virág László ügyvezető titkár adta át.

Ozora Község díját vehette át **Lukács Jánosné (Tata)** Schranz Istvánné polgármester asszonytól.

A Magyar Írószövetség által felajánlott értékes könyvcsomagokat Czigány György, a Magyar Írószövetség költői szakosztályának elnöke adta át három versenyzőnek. Akik kapták: **Orbán György (Zsira)**, **Dudás Dorottya (Budapest)**, **Antal Nikolett (Szatmárcseke)**

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által felajánlott pénzjutalmakat Papné Istenes Márta vezető főtanácsos adta át. 15 ezer forintos díjat kapott **Lukács Jánosné (Tata)**, 35 ezrest **Torma Mária (Budapest)**, 50 ezer forintos jutalmat **Wahl László (Budapest)**.

A Magyar Művelődési Intézet díját, Ölveczky Gábor grafikusművész kalligráfus alkotását a verseny harmadik helyezette, **Udud István (Fehérgyarmat)** kapta. A díjat Tóth Zsóka művészeti igazgatóhelyettes adta át.

A Magyar Versmondók Egyesülete díját, Cs. Kiss Ernő népi faragóművész Madonnáját, a verseny második helyezetteként **Papp Emese (Szabadka, Jugoszlávia)** vehette át a művésztől, és a MVE elnökétől, Popper Ferencről.

Az Illyés Gyula országos vers- és prózamondó verseny a művésznő által felajánlott fődíját, Bazsonyi Arany festőművész *Hazafelé* című festményét, a festő megbízásából Endreffyné Takács Mária, a simontornyai Vármúzeum igazgatónöje adta át. A díjat kapta a verseny első helyezette: **Nagy Tímea (Szolnok)**.

A versenyen megjelent Illyés Mária, a költő leánya, aki az alábbi különdíjakat adta át:

Tüzes Imre (Kisvárd) kapta Illyés Gyula: Petőfi című könyvét,

Papp Emese (Szabadka, Jugoszlávia) – Illyés Gyula próza-CD-jét,

Nagy Tímea (Szolnok) pedig Illyés Gyula vers-CD-jét, amelyeken a költő maga tolmácsolja műveit.

Ezen felül különdíjként könyvjutalmakat adott át (a zsűri által nem rögzített névsor alapján) 10 versenyzőnek Sebestyén Ilona, a Nap Kiadó igazgatója.

A jegyzőkönyvet készítette: Tóth Zsuzsanna művészeti titkár (MMI)

Hitelesíti: Tóth Zsóka művészeti igazgatóhelyettes (MMI), a zsűri tagja.

Budapest, 2002. november 11.

Tóth Zsuzsanna